

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42

F: 01 369 57 83

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

gp.ukom@gov.si

Številka: 091-24/2016

Datum: 26. 7. 2016

Zadeva: Predlog 7608-194 – odgovor Ministrstva za pravosodje

Zveza: Vaš dopis št. 092-194/2016/1 z dne 15. 7. 2016

Z navedenim dopisom ste nam posredovali preko spletnega orodja »predlagam.vladi.si« podan predlog 7608-194, ki se nanaša na popravek kazenske zakonodaje. Odgovor navajamo v nadaljevanju.

S predlogom 7608-194 je podan predlog za popravek v kazenskem zakonu tako, da bi v primerih nekaterih kaznivih dejanj (na primer grožnje, izsiljevanja, psihično in fizično nasilje), storjenih proti psihično bolnim, starejšim in drugače nemočnim, prijavo na policijo lahko podali njihovi ožji družinski člani.

Najprej pojasnjujemo, da obravnavano problematiko ureja Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP)¹, ki v 146. členu določa, da vsakdo (torej ne le oškodovanec oziroma žrtev) lahko naznani kaznivo dejanje, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti. Nekoliko drugače je v primeru kaznivih dejanj, ki se preganjajo na predlog, v zvezi s katerimi 52. člen ZKP določa, da mora predlog za pregon podati upravičenec, vendar od podaje predloga naprej postopek teče enako, kot v primeru kaznivih dejanj, katerih storilci se preganjajo po uradni dolžnosti. Izjema so torej le kazniva dejanja, katerih storilci se preganjajo na zasebno tožbo, saj je v tem primeru pregon popolnoma v pristojnosti zasebnega tožilca. Ob tem pojasnjujemo, da se storilci kaznivih dejanj, ki so izpostavljeni v predlogu, preganjajo večinoma po uradni dolžnosti, v primeru nekaterih pa se pregon začne na predlog.

ZKP v 54. členu določa, da za mladoletnike in osebe, ki jim je popolnoma vzeta poslovna sposobnost, poda predlog za pregon oziroma vloži zasebno tožbo njihov zakoniti zastopnik. V skladu s 64. členom ZKP je zakoniti zastopnik, če je oškodovanec mladoleten ali oseba z odvzeto poslovno sposobnostjo, upravičen podajati vse izjave in opravljati vsa dejanja namesto oškodovanca.

¹ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14.

Nadalje je pomembna tudi določba prvega odstavka 65. člena ZKP, v skladu s katero zasebni tožilec, oškodovanec in oškodovanec kot tožilec ter njihovi zakoniti zastopniki svoje pravice v postopku lahko izvršujejo tudi po pooblaščenju. Glede na četrty odstavek istega člena pa je v predkazenskem in kazenskem postopku lahko ob mladoletnem oškodovancu in vsakem drugem oškodovancu, ki je žrtev nasilja, ves čas navzoča tudi oseba, ki ji tak oškodovanec zaupa. V skladu s Predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju Predlog ZKP-N), ki je v strokovnem usklajevanju, bo navedena določba še dopolnjena in sicer tako, da bo oseba zaupanja lahko tudi ob vsakem drugem oškodovancu, če bodo to terjale narava in teža kaznivega dejanja, njegove osebne okoliščine ali stopnja njegove ogroženosti.

Torej je že po veljavni ureditvi pri vseh dejanjih v postopku lahko poleg oškodovanca, ki je žrtev nasilja in je do določene mere nemočen zaradi starosti, bolezni ali drugega razloga, tudi oseba, ki ji zaupa, in ki mu lahko nudi pomoč in oporo. Po uveljavitvi Predloga ZKP-N pa bo tako tudi v primerih kaznivih dejanj, ki niso povezana z nasiljem, saj med »osebne okoliščine« nedvomno sodi tudi nemoč zaradi bolezni, starosti ali drugega razloga.

Glede na navedeno ocenjujemo, da bo področje, ki je izpostavljeno v predlogu 7608-194, v zakonodaji po uveljavitvi Predloga ZKP-N ustrezno urejeno.

S spoštovanjem,

dr. Ciril KERŠMANC
v. d. generalnega direktorja

Pripravila: Andreja Lang, sekretarka